

Momentaufnahme 7

Eén keer per jaar verschijnt een Momentaufnahme: een poster voor in uw lokaal met een Duitsland-gerelateerd onderwerp. Dit jaar staat het gedicht 'Der Panther' van Rainer Maria Rilke centraal.

Uit het Belevingsonderzoek Duits 2017 kwam naar voren dat bij de huidige generatie leerlingen de kennis van Duitstalige literatuur zeer beperkt is. Met deze poster willen wij hierop inspelen en literatuur letterlijk en figuurlijk een prominente plek in de klas geven. Gekozen is voor het gedicht 'Der Panther' omdat het tot de verbeelding spreekt en zich goed leent voor gedichtinterpretatie op verschillende niveaus.

U kunt deze poster bestellen in de [webshop](#).

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Eline Hakvoort via ehakvoort@uva.nl.

Lesstarter Momentaufnahme 7: Der Panther

Bij iedere poster formuleren wij enkele vragen. Zo kunt u aan de hand van de poster uw les starten. De vragen bij deze poster zijn:

1. Lees de titel van het gedicht. Wat is het onderwerp en waar speelt het zich af?
2. Lees nu de eerste alinea. Hier wordt beschreven dat de panter moe is. In de alinea komt maar liefst drie keer het woord 'Stäbe(n)' voor. Hoe vertaal je dit woord naar het Nederlands? Waarom worden ze zo vaak genoemd, denk je?
3. Lees nu de tweede alinea. De panter loopt rondjes in zijn kooi. Hoe worden zijn stappen (Schritte) verder beschreven? Probeer de eerste zin in het Nederlands te vertalen.
4. Aan het eind van de tweede alinea is sprake van "ein großer Wille" die "betäubt" (verdoofd) is. Hoe komt het, denk je, dat de wil van de panter verdoofd is geraakt?
5. Lees nu de derde alinea. In de eerste regel is sprake van "Vorhang der Pupille". Dit is een metafoor, want het gaat niet om een letterlijke

“Vorhang”. Wat is de letterlijke vertaling, en wat wordt er in het gedicht mee bedoeld?

6. “Dann geht ein Bild hinein”: Hoe vertaal je dit? Wat valt op aan de formulering? Waarom zegt Rilke niet dat de panter iets aan het bekijken is (actief tegenover passief)?
7. Wat is het rijmschema van dit gedicht?
8. Als je kijkt naar het metrum (de opeenvolging van beklemtoonde en onbeklemtoonde lettergrepen) van het gedicht, kun je zien dat elke regel vijf keer een klemtoon heeft. Lees het gedicht nog maar eens hardop. We noemen dat een vijfvoetige jambus. De allerlaatste zin van het gedicht wijkt hier plotseling van af! Bespreek met je buurman of buurvrouw waarom Rilke dit heeft gedaan.
9. Wat denk je, waarom zou Rilke dit gedicht geschreven hebben? Probeert de dichter iets te bereiken met het gedicht?
10. Veel mensen die dit gedicht graag lezen, kunnen zich op een bepaalde manier identificeren met de panter. Niet omdat ze letterlijk opgesloten zijn, maar wel omdat het soms zo voelt. Waar komt dit vandaan, denk je? Heb jij dit gevoel ook wel eens (gehad)?
11. Zelf aan de slag!
Kies met z'n tweeën een Duitstalig gedicht en maak er een poster bij.
Formuleer daarbij drie vragen, die helpen bij het begrijpen van het gedicht.

Antwoorden

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel: <https://www.duitslandinstituut.nl/momentaufnahme-7>